

Statens vegvesen,
Dreyfushammarn 31,
8002 BODØ.
firmapost-nord@vegvesen.no

Merknader/innspill til planforslaget for dels utbedring og dels ombygging av E6 på strekningen Kulstaddalen nord – Åkvik i Vefsn kommune

Ref. Høringsdokument for politisk behandling av detaljreguleringsplan for dels utbedring og dels ombygging av E6 på strekningen Kulstaddalen nord – Åkvik i Vefsn kommune.

Sammendrag

Norges Naturvernforbund her v/ lokallaget i Vefsn og fylkeslaget i Nordland mener mer må gjøres for å sikre det biologiske mangfold knyttet til verneverdiene i Fustavassdraget og den viktige høymyrbiotopen Åkvikmyra representerer. Kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt og føre-var-prinsippet er ikke lagt til grunn i tilstrekkelig grad. Et trasevalg som ikke berører disse områder vil være ønskelig. Vi krever imidlertid Konsekvensutredning og vurdering av tiltaket i forhold til Naturmangfoldloven før vi tar endelig stilling.

Innledning

Naturvernforbundet har tidligere ikke prioritert arbeid med denne sak, men vi har etter hvert registrert konfliktene knyttet til naturverdiene i planområdet Halsøy – Osen. Det gjelder særlig det verna Fustavassdraget og Åkvikmyra som følge av trasevalget og det totale vegnettet i området.

Fustavassdraget

Det skisserte planområdet ligger hovedsakelig innfor nedslagsfeltet til Fusta. Fustavassdraget er gjennom St.prp. nr 77 (1979-80) *Verneplan II for vassdrag* gitt varig vern. Ved kgl. res. av 10.11.94 ble det gitt rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag med hjemmel i plan- og bygningsloven. Her slås det fast at offentlig forvaltning skal ta vare på verneverdiene i verna vassdrag, også med hensyn til andre tiltak/inngrep enn kraftutbygging. Tiltak i vassdragsbeltet skal vurderes mer restriktivt enn i andre vassdrag. Ny E6 kommer i nærføring med Fustavassdraget ved krysningspunktene over elvene Fusta og Baåga.

Naturvernforbundet i Nordland, Postboks 1447, 8602 Mo	Fylkesleder Erling Solvang tlf 95254075 E-post: erlsolv@online.no
Organisasjonsnr.: 994 882 023	

Baåga er i DN's naturbase registrert som et viktig bekke­drag. En rekke sjeldne mosearter forekommer i og langs bekker, særlig på kalkgrunn. I bekke­drag uten for stor grad av forurensing kan bekken være habitat for sjeldne og rødlistede arter av virvelløse dyr som bløtdyr, igler, biller og øvrige vanninsekter. Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag må legges til grunn for planarbeidet og dokumenteres:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/lover_regler/retningslinjer/1994/t-1078-vernede-vassdrag.html?id=425432

Åkvikmyra.

Åkvikmyra er stor og nesten inngrepsfri høymyr i lavtliggende område. Berggrunnen ved domineres av nærings- og kalkrike bergarter i form av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt. Kalkholdig skifer forvitrer svært lett og gir god næringstilgang til plantene, og kan forårsake en meget rik og variert karplanteflora med mange kalkkrevende arter. På anmodning fra Fylkesmannen ble det gjennomført en kartlegging av det botaniske mangfoldet på Åkvikmyra.

Rapporten påviste at størsteparten av Åkvikmyra har preg av å være en høymyr med en hvelvet struktur. Det finnes imidlertid en avgrenset lokalitet av rikmyr i nordenden av myra. I rikmyra ble blant annet den rødlistede (NT) orkideen engmarihånd (*Dactylorhiza incarnata*) påvist sammen med en del andre og mer vanlige basekrevende arter som fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*), kornstarr (*Carex panicea*), vanlig myr­klegg (*Pedicularis palustris*), dvergjamne (*Sellaginella selaginoides*) og sutull (*Trichophorum alpinum*) påvist. Rikmyra ble tillagt verdi B (regional verdi) jfr. DN's håndbok nr. 13.

Den hevdes i planforslaget at den foreslåtte vegtraseen vil ikke komme i konflikt med rikmyrslokaliteten eller dennes nedbørsfelt, noe vi sterkt betviler. Størrelsen på myra og at den er lite berørt gir området stor verdi. Drenering av myr vil alltid føre til betydelig klimagassutslipp i en periode etter at nydyrkingen er foretatt. Ett dekar myr med 2 meter tykt torvlag inneholder ca. 150 tonn karbon, og vil kunne slippe ut mer enn 500 tonn CO₂ og flere hundre kilo lystgass før torvlaget er brutt ned og jorda er omdannet til mineraljord.

Mangelfullt utredet

Vi mener konsekvensene er svært mangelfullt utredet. Ved å splitte opp E6-opprustingen og underestimere kostnadene har Statens Vegvesen forsøkt å komme under kravet om Konsekvensutredning (KU). Dette kan vi ikke godta når det står konflikt om store naturverdier.

Tiltaket er ikke vurdert og forhold til LOV 2009-06-19 nr 100: Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) som trådte i kraft 2009-07-01.

Krav om ny KU etter forskriften

Grunnlaget Statens vegvesen og Vefsn kommune har for å mene at denne reguleringsplanen ikke faller inn under Forskrift om konsekvensutredning holder ikke. Vegprosjektet må konsekvensutredes i henhold til kravene i Plan- og Bygningsloven og Forskrift om konsekvensutredning. Planprogram for KU må utarbeides og sendes på høring.

Naturvernforbundet i Nordland, Postboks 1447, 8602 Mo	Fylkesleder Erling Solvang tlf 95254075 E-post: erlsolv@online.no
Organisasjonsnr.: 994 882 023	

Vegvesenet legger fram to argumenter for at konsekvensutredning er unødvendig:

1. Prosjektet faller ikke inn under forskriftens § 3.1 b), fordi vegen allerede er utredet på høyere plannivåer – det vil si Fylkesdelplan og Kommunedelplan.
2. Prosjektet faller ikke inn under Forskrift om konsekvensutrednings § 2 d), vedlegg Inr. 22, som sier at veger til en kostnad over 500 millioner alltid skal konsekvensutredes, fordi veien ikke vil koste mer enn dette.

Vi mener konsekvensutredning på høyere plannivå er foreldet. Mulige løsninger for ny E6 mellom Kulstaddalen og Osen ble konsekvensutredet i 1993, og denne konsekvensutredningen ble brukt som grunnlag for fylkesdelplan i 1996. Å henvise til en 17 år gammel konsekvensutredning er uakseptabelt. Både forholdene i området, fokus og prioriteringer i forhold til miljøvern og biologisk mangfold er annerledes nå.

Nøkterne anslag på basis av Vegvesenets egne opplysninger om vanlige priser for vei i dagen, tunnel og bro, sier at veien vil koste rundt 550 millioner når alle utgifter er regnet inn. Dette er prisoverslag Vegvesenet selv kunne ha gjort for lenge siden. Og det må nå legges til grunn for planleggingen.

Naturmangfoldloven må legges til grunn

Det er saksbehandlingsfeil ikke å vurdere tiltaket i forhold til Naturmangfoldloven, en oppgave skal påhviler utbygger.

§ 8 i NML utdyper hvilke krav til kunnskapsgrunnlaget som må foreligge:

”Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.”

Naturvernforbundet krever Naturtypekartlegging av hele reguleringsområdet.

§ 9 befester videre hvordan føre-var-prinsippet gjelder i forvaltningen:

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Det er videre viktig at enkeltutbygginger blir sett i sammenheng med andre belastninger på økosystemet. § 10 i NML lyder: *”En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for.”*

Naturvernforbundet i Nordland, Postboks 1447, 8602 Mo	Fylkesleder Erling Solvang tlf 95254075 E-post: erlsolv@online.no
Organisasjonsnr.: 994 882 023	

Innspill til valg av trase

Tunnelinnslag nord for Åkvika ligger innenfor 100 meters grensen til vernet vassdrag og er i strid med vernet.

Brukonstruksjon over Baåga har stor risiko på grunn av kvikkleire. Reell fare for leirras/utglidning med påfølgende partikkelforurensning i vernet vassdrag. Konsekvensene må utredes.

Fylkesplanen vedtok at veien skulle gå i nabodalføret Drevja. Dette alternativet var i kombinasjon med "Helgelandskrysset" tilknyttet Toventunnelen som nå bygges. Denne veglinjen blir bygd selv om det i Kommunedelplanen fra 2005 ble bestemt at E6 skulle gå gjennom Fustvatnet isteden. Det vil si at det nå i realiteten planlegges å bygge 2 veier fra Halsøy til Osen. Et forslag til løsning kan være å lage veien via Helgelandskrysset 1 meter bredere og oppgradere den til E6. På denne måten vil 2 nye veier bli 1 og vi sparer natur, landbruk og miljø for en hel vegutbygging.

Et annet forslag til trase er alternativ 4 som ble fremmet av lokalbefolkningen i Fustvassbygda i 2009. Denne traseen tar av like nord for Forsmo bru og legges bak Baåsen. Denne traseen gir også mulighet for å legge veien utenom våtmarksområdet i Stolvika som er det eneste området som er registrert i Naturbasen til DN. Forslaget bør utredes.

Oppsummering

Krav til kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, sumvirkninger, plikter og ansvar for tiltakshaver i forhold til Naturmangfoldloven og Konsekvensutredning må etterkommes.

Med vennlig hilsen

Erling Solvang
Leder Naturvernforbundet Nordland

Anne-Elise Remmen
Naturvernforbundet Vefsn

Kopi: Miljøverndepartementet
Direktoratet for Naturforvaltning
Norges vassdrags- og energidirektorat
Sametinget
Fylkesmannen i Nordland
Nordland Fylkeskommune
Reindriftsforvaltningen i Nordland
Vefsn kommune
Norges Naturvernforbund
Forum for Natur og friluftsliv Nordland

Naturvernforbundet i Nordland, Postboks 1447, 8602 Mo	Fylkesleder Erling Solvang tlf 95254075 E-post: erlsolv@online.no
Organisasjonsnr.: 994 882 023	